

Stichting 1877, Verslag 2023

Activiteiten:

Twee jaar geleden werd met financiële ondersteuning van Stichting 1877 door journalisten onderzocht hoe de Nederlandse overheid stilletjes de regio uit sluipt. Moet een overheid zichtbaar zijn om haar te kunnen vertrouwen? Dat was de vraag die deze journalisten zich stelden. Flink turven – op basis van papieren en digitale archieven, stapels rapporten, opgevraagde cijfers bij overheidsinstanties en CBS-statistieken – liet zien hoezeer overheidsvoorzieningen sinds de jaren tachtig afnemen. Zo sloten er in de afgelopen 25 jaar 1410 basisscholen en liepen de afstanden tot ziekenhuizen en politiebureaus op. In steeds meer dorpen stopt de bus niet meer. Het aantal bibliotheeklocaties kromp in de afgelopen tien jaar met 28 procent. En daar waar voorzieningen verdwijnen, groeit onbehagen en wordt in grote meerderheid populistisch gestemd.

De massale winst van de radicaal-rechtse partij van Geert Wilders in de verkiezingen van november 2023 hadden deze redacteuren, zoals zovelen, niet zien aankomen. Tegelijkertijd hebben veel van de journalistieke onderzoeken die Stichting 1877 afgelopen jaren financieel mogelijk heeft gemaakt, bronnen van onbehagen blootgelegd. Of het nu de verdwijnende voorzieningen zijn, de genadeloze fraudejacht op burgers die afhankelijk zijn van de sociale zekerheid, de privatisering van zoiets als de schuldhulpverlening, waardoor mensen met schulden van de regen in de drup belanden, de slechte werkomstandigheden van ouderenverzorgers – het zijn allemaal thema's die onder de loep zijn genomen en waaruit blijkt dat de mensen zich in de steek gelaten voelen.

De gevolgen van de overwinning van de PVV zijn zo kort na de verkiezingen nog niet te overzien. Maar wel staat al vast dat er de komende tijd veel journalistiek te onderzoeken valt. De urgentie van onafhankelijke, diepgravende journalistiek is groot.

Juist dit soort veeleisende onderzoeksjournalistiek is het soort journalistiek van journalisten van alle media dat Stichting 1877 ondersteunt via zijn eigen Fonds 1877 voor diepgravende journalistiek. Telkens gaat het daarbij om verhalen die om gedegen onderzoek vragen, en dus een buitengewoon tijdsbeslag.

Daarnaast draagt Stichting 1877 bij aan de opleiding van jonge journalisten. Dit gebeurt via het via de Masterclass van Investico - platform voor onderzoeksjournalistiek, via het Martin van Amerongen Fellowship en via het FBJP Traineeship Onderzoeksjournalistiek. Tevens steunt Stichting 1877 literair tijdschrift *De Gids* en diverse grotere en kleinere culturele doelen.

Als uniek experiment detacheerde Universiteit Utrecht voor een paar jaar een datawetenschapper bij weekblad *De Groene Amsterdammer* voor onderzoek naar de verspreiding van complottheorieën en online haatzaaien. Ook dat project vindt Stichting 1877 belangrijk om te ondersteunen.

Tot slot droegen wij als stichting bij aan het naar Nederland halen van Maria Ressa Nobelprijswinnaar voor de Vrede, oprichter van het onafhankelijke Filipijnse nieuwsmedium Rappler. Mede dankzij een crowdfunding actie die werd opgezet door weekblad *De Groene Amsterdammer*, waarvan de opbrengst naar Stichting 1877 ging, doneerden wij 50.000 aan Rappler en betaalden de reis en verblijfkosten voor Ressa, die voor een publieke van 700 mensen een lezing hield in de Stadsschouwburg Amsterdam tijdens een lustrumavond van *De Groene Amsterdammer*.

Dit alles was niet mogelijk geweest zonder de vele honderden particuliere gevers die Stichting 1877 ieder jaar weer ondersteunen, waarvan sommigen via een legaat. Wij danken hen hartelijk, evenals de Limelight Foundation (co-financier van Fonds 1877); Nederlands Letterenfonds (co-financier van *De Gids*), Stichting Democratie en Media en Stichting Educatie en Cultuur (co-financiers van het Martin van Amerongen Fellowship) en het SIDN Fonds (co-financier onderzoek met Universiteit Utrecht) en The Brook Foundation (co-financier van de donatie aan Rappler) voor hun genereuze steun.

Projecten die in 2023 ondersteuning kregen:

- Diverse initiatieven voor journalistieke opleiding: zoals de masterclass onderzoeksjournalistiek van Stichting Investico, een non-profit platform voor opleiding en journalistiek onderzoek, mede opgericht door De Groene Amsterdammer.
- Het Martin van Amerongen-fellowship. Twee jonge journalisten krijgen een jaar de tijd om ter redactie van De Groene Amsterdammer het metier te leren, met ook in 2023 weer een bijzondere aandacht voor kandidaten met een bi-culturele achtergrond.
- Het FBJP-Onderzoekstraineeship, een tweejarige opleidingsplek voor jonge journalisten..
- De Gids, steunfinanciering voor dit 187 jaar oude literair tijdschrift;
- Het jaarcongres van de Vereniging van Onderzoeksjournalisten VVOJ;
- De Anil Ramdas Essayprijs, de Jan Hanlo Essaprijs en de Europese Literatuurprijs
- Het onafhankelijke Filipijnse nieuwsmedium Rappler ontving de opbrengst van een crowdfunding die De Groene Amsterdammer voor hun voortbestaan organiseerde onder zijn lezers en de stichting betaalde de reis en verblijfkosten van Nobelprijswinnaar en Rappler-hoofdredacteur Maria Ressa naar Nederland, waar zij een lezing gaf;
- Diverse onderzoeksjournalistieke projecten via Fonds 1877: Journalisten die in aanmerking willen komen voor een bijdrage in de buitengewone kosten voor arbeidsintensieve journalistieke verdieping, kunnen een beroep doen op projectsteun van Fonds 1877; Fonds 1877 steunt onderzoeksjournalisten ook in de juridische kosten, op het moment dat partijen hen via claims probeerden af te schrikken (“slapp”-zaken).

Financiële verantwoording 2023:

De inkomsten en uitgaven van Stichting 1877 in 2023 hielden elkaar vrijwel in evenwicht. De algemene reserves stijgen met €3530 naar €328.041. In 2022 stegen de algemene reserves met €171.465, dankzij een legaat. Doelstelling is deze extra middelen gespreid over enkele jaren te besteden.

Resultaten

Inkomsten

Donateursactie De Groene Amsterdammer	€	231.973
Nederlands Letterenfonds	€	15.000
SIDN Fonds	€	27.969
Stichting Democratie en Media	€	20.000
Stichting Educatie en Cultuur	€	25.000
Limelight Foundation	€	100.000
Donatie Rappler/Maria Ressa crowdfunding	€	62.242
Legaten en overige donaties	€	<u>5.000</u>
	€	487.184

Uitgaven

Investico, masterclasses	€	30.000
De Gids	€	29.000
Martin van Amerongen fellowship	€	121.629
Donatie Rappler/Maria Ressa	€	62.242
Promotietraject Universiteit Utrecht	€	27.969
Fonds1877, onderzoeksjournalistiek	€	148.845
Traineeship onderzoeksjournalistiek	€	25.000
Diversen (Anil Ramdas, VVOJ)	€	<u>5.743</u>
	€	449.502
Kosten donatiecampagne	€	25.506
Administratie, accountant, bankkosten	€	<u>8.646</u>
	€	<u>483.654</u>
Resultaat Stichting 1877	€	3.530

Eigen vermogen

Stand 31 december 2022

Bestemmingfonds 1877	€150.000
Algemene reserves	<u>€324.511</u>
	€474.511

Stand 31 december 2023

Bestemmingfonds 1877	€150.000
Algemene reserves	<u>€328.041</u>
	€478.041

Standaardformulier belastingdienst: Het standaardformulier anbi vindt u hier: <https://www.stichting1877.nl/assets/pdf/Stichting-1877-standaardformulier-anbi-2023.pdf>